

istraživanje proveli:

www.**MojPosao**.net
CENTRALNO MJESTO TRŽIŠTA RADA

S E L E C T I O

www.selectio.hr

travanj 2005.

SPOLNE RAZLIKE U POSLOVNOM SVIJETU

Sažetak

Nekoliko puta godišnje kroz medije prolaze statistike koje sugeriraju diskriminaciju žena na tržištu rada. Uz udio od 60% u nezaposlenoj radnoj snazi, žene u pravilu zarađuju i 10% manje od svojih muških kolega. Jedini postotak koji im ide u prilog je onaj vezan uz obrazovanje, ali unatoč njihovom udjelu od 68% u visokoobrazovanoj radnoj snazi, prethodno navedene brojke odražavaju stvarno stanje. Ili možda ne...?

Želeći utvrditi u kojoj se mjeri razlikuju muška i ženska percepcija u poslovnom okruženju, portal **Moj-Posao** je u suradnji s *research* timom tvrtke **Selectio** d.o.o. za upravljanje ljudskim resursima, proveo opsežno **istraživanje «Karijera i spol» u ožujku 2004.** godine. Rezultati su potvrdili neke već prisutne stereotipe koji se uglavnom odnose na žene, a otkrivena su i neka nova stajališta, manje ili više iznenađujuća.

Sadržaj

1. Tko je sudjelovao?	3
2. Obiteljski status i zapošljavanje	3
2.1. Žene se češće pita za obiteljski status!	3
3. Fizički izgled – skrivena komponenta	4
4. Promjene radnog mjesta	4
4.1. Tko je skloniji promjeni?	4
5. Karijera	5
5.1. Djeca	5
5.2. Bračni status	5
6. Razlike u plaćama	6
7. Spol i rukovođenje	6

I. Tko je sudjelovao?

Istraživanju se odazvalo **1107 ispitanika** od kojih su **73% bile žene, a 27% muškarci**. Prosječna dob sudionika iznosila je 30 godina, a više od polovice ima višu ili visoku stručnu spremu, preciznije 49% muškaraca i 56% žena.

Također, nešto više od polovice ispita-

nika je u bračnom odnosu i žive na području Zagrebačke županije.

Rezultati pokazuju da su žene zainteresiranije za problematiku kojom se bavi ovo istraživanje, ističući svoje prisustvo na tržištu rada.

Rezultati pokazuju da su žene zainteresiranije za problematiku kojom se bavi ovo istraživanje, ističući svoje prisustvo na tržištu rada.

2. Obiteljski status i zapošljavanje

2.1. Žene se češće pita za obiteljski status!

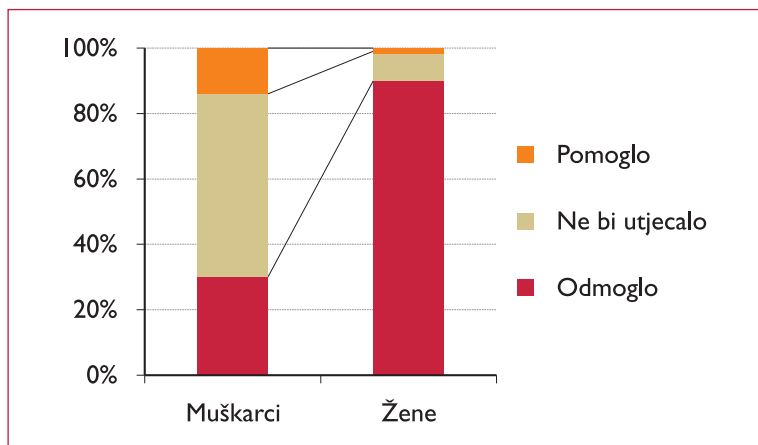
Obiteljski status i planovi još su uvijek gotovo standardni dio tijekom razgovora za posao. Jesu li udane, imaju li djecu ili ih planiraju pitano je 67% žena, dok se 56% muškaraca susrelo sa sličnim obiteljskim pitanjima. I premda bi 95% ispitanika oba spola iskreno odgovorilo na ovakva pitanja, utjecaj takvog iskrenog odgovora smatraju, bitno bi varirao o spolu. Čak je 90% žena izjavilo kako sma-

traju da bi im pozitivan odgovor vezan uz obiteljske planove umanjio šanse za dobivanje posla, dok to za sebe smatra 30% muškaraca.

Zanimljiv nesrazmjer u takvoj percepciji predstavlja i podatak da 14,6% muškaraca čak smatra da bi im pozitivno izjašnjavanje u pogledu **osnivanja obitelji** pomoglo u daljnjoj **karijeri**, a samo 9% žena smatra da ne bi bilo negativnog utjecaja.

Čak je 90% žena izjavilo kako smatraju da bi im pozitivan odgovor vezan uz obiteljske planove umanjio šanse za dobivanje posla, dok to za sebe smatra 30% muškaraca.

Grafikon 1. Bi li mi pozitivno izjašnjavanje u pogledu osnivanja obitelji pomoglo u daljnjoj karijeri?

3. Fizički izgled – skrivena komponenta

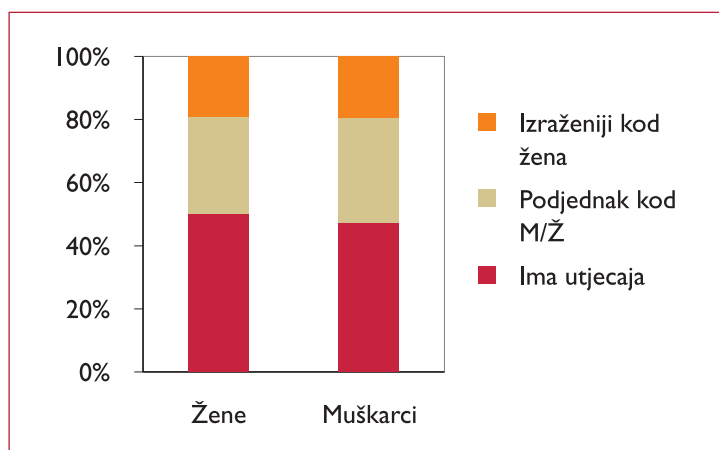
Fizički izgled utječe na šanse za dobivanje posla; glasi općenit zaključak većine ispitanika.

Fizički izgled utječe na šanse za dobivanje posla; glasi općenit zaključak većine ispitanika. Čak **89% žena i 79% muškaraca** drže da se poslodavci prilikom zapošljavanja rukovode njihovim fizičkim izgledom.

U prosjeku 55% ispitanih smatra kako je taj utjecaj podjednak kod oba spola, a nešto više od trećine ispitanika - podjednako muškaraca i žena - se slaže kako je utjecaj izraženiji kad su u pitanju ženski kandidati za posao.

U procjeni za koja je radna mjesta fizički izgled važniji, velik broj ispitanika smatra da je fizički izgled bitan za pozicije gdje su **žene u direktnom kontaktu s klijentima** (tajnice, razni poslovi u marketingu, prodaji, na TV-u, poslovi vezani uz odnose s javnošću i sl.) te za žene na rukovodećim pozicijama. Slično je i za muške kandidate za koje se dobar izgled pretpostavlja kod **rukovodećih i marketinških aktivnosti**.

Grafikon 2. Koliki je utjecaj fizičkog izgleda na donošenje odluke o zapošljavanju kandidata?

4. Promjene radnog mjesta

Novija istraživanja pokazuju kako su Hrvati skloniji 'zakopavanju' u sigurnost rada za jednu tvrtku nego avanturizmu, pa je tako čak njih 63% tijekom svoje karijere promijenilo manje od 3 poslodavca.

Novija istraživanja pokazuju kako su Hrvati skloniji 'zakopavanju' u **sigurnost rada** za jednu tvrtku nego avanturizmu, pa je tako čak njih 63% tijekom svoje karijere promijenilo manje od 3 poslodavca.

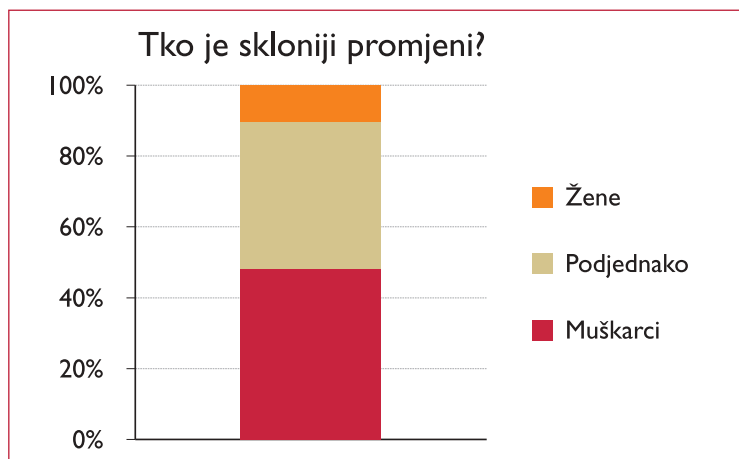
4.1. Tko je skloniji promjeni?

Muškarci, smatra 42% ispitanika. Da su muškarci i žene podjednako skloni promjenama radnog mjesta smatra 36% sudionika istraživanja, dok samo 9% mi-

sli da su žene po tom pitanju odvažnije. Na pitanje o optimalnom zadržavanju na istom radnom mjestu, prosječno 37% ispitanika muškog i ženskog spola nema preciznu viziju vremenskog perioda.

Zanimljivo, dok period od više od 6 godina optimalnim smatra 17% muškaraca, isto misli 13% žena. Navedeno upućuje na moguće postojanje iskrivljene percepcije češće promjene radnih mjesta među muškarcima ili se radi o nesrazmjeru mišljenja i stvarnog ponašanja.

Grafikon 3. Tko je skloniji promjeni?

5. Karijera

Uz podatak kako je samo 6% žena u Hrvatskoj na managerskim pozicijama, postavljeno je pitanje **tko ima veće šanse za profesionalni napredak**.

Opet muškarci – kaže 71% ženskih ispitanika i 48% muških. Muškarci su u svojoj percepciji opet znatno naklonjeniji ideji jednakih prilika, pa tako njih 47% smatra da su šanse za profesionalnim napretkom jednake u slučaju oba spola. Isto misli 27% žena.

5.1. Djeca

Mišljenje da lakše napreduju žene bez djece održava 72% muških i ženskih ispitanika. S druge strane, 22% muškaraca i 9% žena smatra da su muškarci bez djece u prednosti.

Mogućnost napretka za žene s djecom i bez njih podjednako smatra prosječno 23% ispitanika (84% žena i 64% muškaraca), dok 75% njih smatra to za muškarce.

Da su muškarci s djecom u prednosti

smatra 13% muških ispitanika i 8% ženskih

5.2. Bračni status

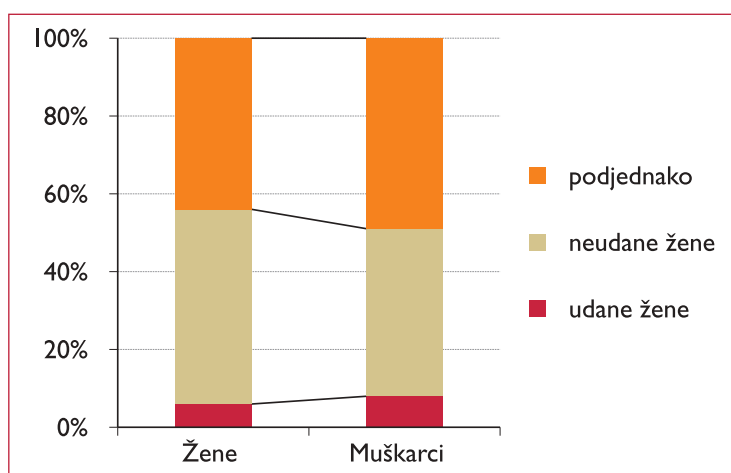
Kakva je onda pozicija **neudane žene**? Povoljnija – smatra 50% ženskih i 43% muških ispitanika. Indikativno, više od polovice ispitanika koji su se pozitivno izjasnili žive u bračnoj zajednici.

Za muškarce, 82% ženskih ispitanika podjednako udanih i neudanih, smatra da njihov bračni status ne uvjetuje profesionalni napredak, isto misli 68% muških sudionika od kojih je najveći dio neoženjenih.

Malo više od desetine ispitanika smatra da je **oženjen muškarac u prednosti** jer je percipiran kao stabilna osoba i pouzdanija osoba, dok se za istu percepciju po pitanju žena odlučilo prosječno 7% ispitanika koji su kao razloge naveli manju sklonost riziku žena koje su u braku te njihovu psihičku stabilnost.

Mišljenje da lakše napreduju žene bez djece održava 72% muških i ženskih ispitanika. S druge strane, 22% muškaraca i 9% žena smatra da su muškarci bez djece u prednosti.

Grafikon 4. Tko ima više šanse?

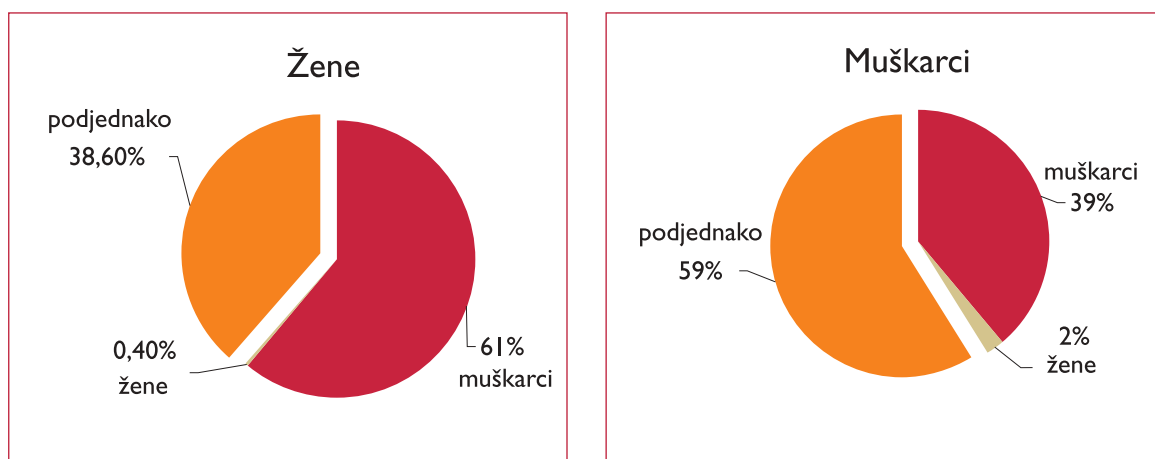
6. Razlike u plaćama

Podaci iz 2004. pokazuju da su žene u prosjeku i do 15% slabije plaćene od muškaraca

Podaci iz 2004. pokazuju da su **žene u prosjeku i do 15% slabije plaćene od muškaraca** na istom radnom mjestu s istim zahtjevima, a ta se razlika penje i do 20% s višim razinama odgovornosti. Kakvo mišljenje imaju sami objekti istraživanja?

Polovica se slaže da su muškarci više plaćeni za svoj rad nego žene, dok druga polovica smatra da su nadnice podjednake. Svega 2% muškaraca i 0,4% žena smatra da su žene bolje plaćene.

Grafikon 5. Tko je bolje plaćen?

7. Spol i rukovođenje

Kad se govori o muškim rukovoditeljima, 37% muškaraca ih smatra sklonijima drugim muškarcima, a desetak posto manje ih smatra naklonjenijima ženskom rodu.

Što se tiče **rukovođenja** prosječno 72% ispitanika oba spola smatra da žene na rukovodećim pozicijama ne diskriminiraju svoje podređene, dok se za istu tvrdnju kad su posrijedi muškarci opredijelilo oko 50% ispitanika oba spola.

Da su **žene sklonije muškim suradnicima** uvjeren je 28% ženskih sudionica istraživanja, a samo 1% smatra da su žene susretljivije prema svojem spolu.

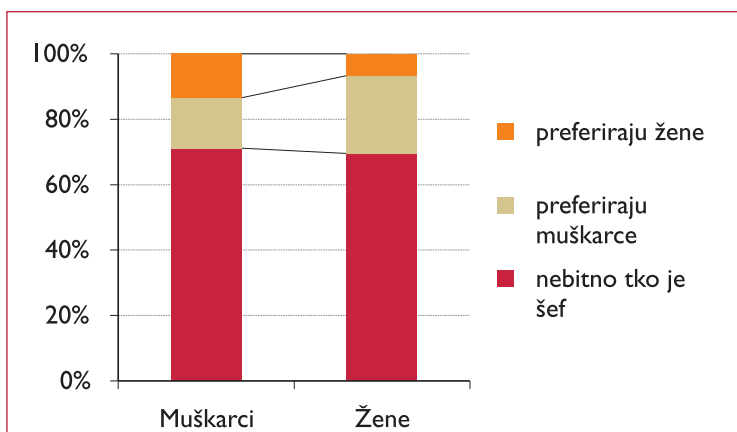
Kad se govori o muškim rukovoditeljima, 37% muškaraca ih smatra sklonijima drugim muškarcima, a desetak posto manje ih smatra naklonjenijima ženskom rodu.

Kao i na primjeru muškaraca, žene u ovom slučaju smatraju da muškarci u po-

slovnom okruženju jednako reaguju na **oba spola**.

Kod određivanja **preferencija vezanih uz spol nadređenog**, 69% muških i 73% ženskih ispitanika je odgovorilo da im je to nebitno ukoliko smatraju osobu kompetentnom. Oni ispitanici koji su se ipak opredijelili, odabrali su u većoj mjeri **muškog rukovoditelja** (25% žena i 15% muškaraca) nad ženskim iz razloga što ga smatraju boljim pregovaračem, objektivnijim, manje emocionalnim, profesionalnijim i boljim organizatorom. Ostatak koji bi odabrao raditi pod **rukovodstvom žene**, kao razloge navodi smirenost, taktičnost, pravednost i osjećaj manje ugroženosti.

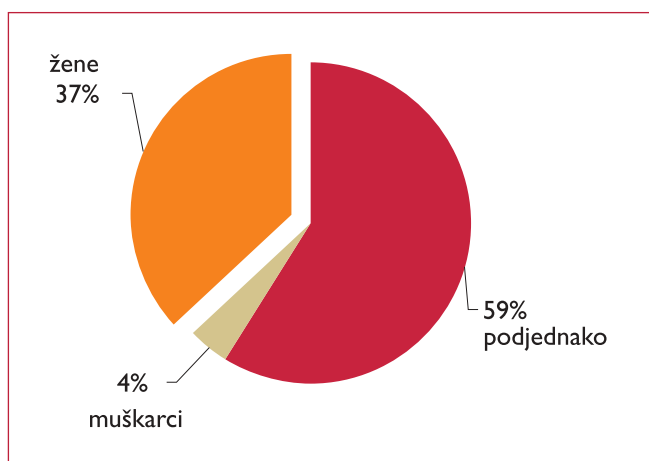
Grafikon 6. Volite li više šefove ili šefice?

Premda 59% sudionika ankete smatra da muškarci i žene podjednako pokazuju razumijevanje za probleme podređenih, 37% muških i 34% ženskih ispitanika u

tom segmentu rukovođenja prednost daje ženama kao osjetljivijima na takvu problematiku.

Grafikon 7. Tko ima više razumijevanja prema podređenima?

Zanimljiv je podatak i da bi veći broj ispitanika preferirao raditi u organizaciji čija se rukovodeća struktura sastoji od samo muških članova, nego li u onoj kojoj upravljaju žene, s tim da čak 21% žena ne

bi radilo u 'ženskoj' tvrtki nasuprot prosječno 14% muških koji bi odbili rad u muškom okruženju. Oni koji nisu znali odgovoriti na takvo pitanje čine 30-ak posto anketiranih.

Zanimljiv je podatak i da bi veći broj ispitanika preferirao raditi u organizaciji čija se rukovodeća struktura sastoji od samo muških članova

Korištenje i navođenje rezultata ovog istraživanja dozvoljeno je, ali uz navođenje ovog izvornika.

Za dodatne informacije obratite se na:

Kristina Sanković, voditeljica projekata

SELECTIO

Kristina.sankovic@selectio.hr

Tel: 01 6065 289

